

نور - بازتاب نور

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۱

$$\frac{A'B'}{AB} = \frac{q}{p}, \quad \frac{s'}{s} = \left(\frac{q}{p}\right)^2$$

سایه: چشمه‌ی نور نقطه‌ای

$$\frac{A'A''}{S_1S_2} = \frac{q-p}{p}$$

نیم سایه: چشمه‌ی نور گسترده

۱ خسوف (ماه گرفتگی): حالتی که زمین بین خورشید و ماه است.
 ۲ کسوف (خورشید گرفتگی): حالتی که ماه بین خورشید و زمین است.

۳ آینه‌ی تخت] قوانین: زاویه‌ی تابش با زاویه‌ی بازتابش برابر است - پرتوها در یک صفحه هستند.] مشخصات تصویر - مجازی، مستقیم، هم اندازه، وارون جانی

۴ آینه‌ی مقعر حالت اول: جسم در فاصله‌ی کانونی ← تصویر در پشت آینه، مجازی، بزرگتر، مستقیم

۵ آینه‌ی مقعر حالت دوم: جسم روی کانون ← تصویر در بی‌نهایت، حقیقی، بزرگتر، وارونه

۶ آینه‌ی مقعر حالت سوم: جسم بین F و C ← تصویر خارج از C، حقیقی، بزرگتر، وارونه

۷ آینه‌ی مقعر حالت چهارم: جسم روی مرکز ← تصویر روی C، حقیقی، هم اندازه، وارونه

۸ آینه‌ی مقعر حالت پنجم: جسم خارج از C ← تصویر بین F و C، حقیقی، کوچکتر، وارونه

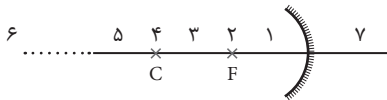
۹ آینه‌ی مقعر حالت ششم: جسم در بی‌نهایت ← تصویر روی کانون، حقیقی، کوچکتر، وارونه

۱۰ آینه‌ی محدب: جسم هر جا که باشد ← تصویر در فاصله‌ی کانونی، مجازی، کوچکتر، مستقیم

۱۱ بزرگ‌نمایی: نسبت طول تصویر به طول جسم می‌باشد.

رابطه‌ی نیوتون: $f^2 = aa'$ (a: فاصله‌ی جسم تا کانون، a' : فاصله‌ی تصویر تا کانون)

نکته با توجه به شکل زیر جسم هر جا که باشد تصویر جایی قرار می‌گیرد که مجموع اعداد برابر ۸ شود. **کنکوری**

شکست نور

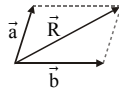

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۲

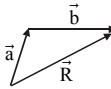
- ۱۲ شکست نور: هرگاه نور از محیطی وارد محیط دیگر شود. ضریب شکست: نسبت سرعت نور در خلاء به سرعت نور در محیط شفاف
- ۱۳ سرعت انتشار نور در محیط شفاف: $\frac{v_1}{v_2} = \frac{n_2}{n_1}$
- ۱۴ قانون شکست نور
- ۱- پرتوها در یک صفحه‌اند.
۲- رابطه‌ی اسنل دکارت $\frac{\sin(\hat{i})}{\sin(\hat{r})} = \frac{n_2}{n_1}$
- ۱۵ عمق ظاهری و واقعی (۱): از محیط رقیق به غلیظ نگاه کنیم جسم را نزدیک‌تر می‌بینیم.
عمق ظاهری $= \frac{n_1}{n_2}$ (محیط ناظر)
عمق واقعی $= \frac{n_2}{n_1}$ (محیط جسم)
- ۱۶ ارتفاع ظاهری و واقعی (۲): از محیط غلیظ به رقیق نگاه کنیم جسم را دورتر می‌بینیم.
- ۱۷ زاویه‌ی حد: تحت زاویه‌ی تابش معینی از محیط غلیظ به رقیق نور روی مرز دو محیط شکسته می‌شود.
 $\sin(\hat{c}) = \frac{1}{n}$
- ۱۸ بازتاب کلی: هرگاه زاویه‌ی تابش از زاویه‌ی حد بزرگتر شود نور در همان محیط غلیظ بازتاب می‌شود.
فیبرنوری $\left\{ \begin{array}{l} \text{اساس کلی} \leftarrow \text{بازتاب کلی} \\ \text{کاربرد} \leftarrow \text{مخابرات - پزشکی - آندوسکوپی} \end{array} \right.$
سراب: علت آن بازتاب کلی در لایه‌های نزدیک به سطح زمین است.
- ۱۹ منشور: تیغه‌ای شفاف. $\hat{D} = \hat{i}' + \hat{i}' - \hat{A}$ زاویه‌ی انحراف و $\hat{A} = \hat{r} + \hat{r}'$ زاویه‌ی رأس پاشیدگی: قرمز $n > n$ نارنجی $n > n$ زرد $n > n$ سبز $n > n$ آبی $n > n$ بنفش n
- ۲۰ عدسی همگرا حالت ۱: جسم بین F و S $\leftarrow$ تصویر پشت جسم، مجازی، بزرگتر، مستقیم
- ۲۱ عدسی همگرا حالت ۲: جسم روی F $\leftarrow$ تصویر در بی‌نهایت، حقیقی، بزرگتر، وارونه
- ۲۲ عدسی همگرا حالت ۳: جسم بین F و ۲F $\leftarrow$ تصویر پشت ۲F طرف دیگر عدسی، حقیقی، بزرگتر، وارونه
- ۲۳ عدسی همگرا حالت ۴: جسم روی ۲F $\leftarrow$ تصویر روی ۲F، حقیقی، هم‌اندازه، وارونه
- ۲۴ عدسی همگرا حالت ۵: جسم دورتر از ۲F $\leftarrow$ تصویر بین F و ۲F، حقیقی، کوچکتر، وارونه
- ۲۵ عدسی همگرا حالت ۶: جسم در بی‌نهایت $\leftarrow$ تصویر روی کانون، حقیقی، کوچکتر، وارونه
- ۲۶ عدسی واگرا: جسم هر جا که باشد تصویر آن در فاصله‌ی کانونی، مجازی، کوچکتر و مستقیم است.
- ۲۷ بزرگ‌نمایی: نسبت طول تصویر به طول جسم است.
- ۲۸ رابطه‌ی نیوتون: $f^2 = aa'$ (a: فاصله‌ی جسم تا کانون، a': فاصله‌ی تصویر تا کانون)
توان عدسی: میزان هم‌گرایی یا واگرایی در عدسی‌ها می‌باشد. $D = \frac{1}{f}$
- ۲۹ میکروسکوپ: از دو عدسی هم‌گرای هم محور تشکیل شده است. تصویر نهایی: معکوس، مجازی، بزرگتر
- ۳۰ دوربین نجومی (تلسکوپ): از دو عدسی هم‌گرای هم محور تشکیل شده است که طول لوله‌ی آن تقریباً برابر مجموع دو فاصله‌ی کانونی عدسی‌ها $L = f_1 + f_2$ تصویر نهایی: معکوس، مجازی، کوچک‌تر

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۱ / تجربی: ۱

متوازی الاضلاع:

مثالت:

روش هندسی

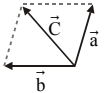
۳۱ جمع بردارها

$$|\vec{R}| = \sqrt{|\vec{a}|^2 + |\vec{b}|^2 + 2|\vec{a}||\vec{b}|\cos\alpha}$$

فرمول:

$$\vec{C} = \vec{a} - \vec{b}$$

$$\vec{C} = \vec{a} + (-\vec{b})$$

روش دوم: ابتدا تفریق را به جمع تبدیل می‌کنیم سپس قرینه‌ی $\vec{b}$ را رسم و از روش جمع برداری بهره می‌گیریم.

روش اول:

روش هندسی

۳۲ تفاضل بردارها

$$|\vec{C}| = \sqrt{|\vec{a}|^2 + |\vec{b}|^2 - 2|\vec{a}||\vec{b}|\cos\alpha}$$

فرمول:

پیشوندهای ریاضی

10^{+1}	دکا	10^{-1}	دسی
10^{+2}	هکتو	10^{-2}	سنٹی
10^{+3}	کیلو	10^{-3}	میلی
10^{+6}	مگا	10^{-6}	میکرو
10^{+9}	گیگا	10^{-9}	نانو
10^{+12}	ترا	10^{-12}	پیکو
10^{+15}	پتا	10^{-15}	فمتو
10^{+18}	اکسا	10^{-18}	آتو
10^{+21}	زتا	10^{-21}	زپتو
10^{+24}	یوتا	10^{-24}	یوکتا

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۱ / تجربی: ۱

کار: حاصلضرب نیرو در جابجایی در $\cos$ زاویه ی بین آن‌ها $W = F \cdot d \cdot \cos \alpha$ } ۳۳
 کار نیروی وزن: جسم بالا برود: $W_{mg} = -mgh$ جسم پایین برود: $W_{mg} = mgh$

قضیه ی کار و انرژی: $\sum W = \Delta K = \frac{1}{2} m (V_f^2 - V_i^2)$ } ۳۴

کار وزن جسم گسترده: مرکز ثقل مورد بررسی قرار می‌گیرد. } ۳۵
 کار وزن در مسیر دایره‌ای: باید تغییرات ارتفاع Δh را برحسب شعاع به‌دست آوریم.

انرژی پتانسیل گرانشی: $U = mgh$ } ۳۶
 انرژی جنبشی: $K = \frac{1}{2} m V^2$
 نیروهای پایستار: نیروهایی که به مسیر بستگی ندارند.
 نیروهای ناپایستار: مانند اصطکاک و مقاومت هوا

قانون بقای انرژی مکانیکی: $E_1 = E_2 \Rightarrow K_1 + U_1 = K_2 + U_2$ } ۳۷

بررسی حرکت آونگ ساده: $V_{\max} = \sqrt{V_i^2 + 2gL(1 - \cos \alpha)}$ } ۳۸

توان: مقدار کار یا انرژی تولید شده در واحد زمان $P = \frac{W}{t}$ } ۳۹

بازده یا کارایی: $Ra = \frac{W_{\text{out}}}{W_{\text{in}}} = \frac{P_{\text{out}}}{P_{\text{in}}}$ } ۴۰

ویژگی‌های ماده

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۲

۴۱ جرم حجمی: نسبت جرم به حجم برحسب $\frac{Kg}{m^3}$ که معادل $\frac{gr}{Lit}$ می‌باشد.

۴۲ چگالی آلیاژ یا مخلوط: $\rho = \frac{m_1 + m_2 + \dots}{V_1 + V_2 + \dots}$

۴۳ نیروی چسبندگی و نیروی کشش سطحی
مویبندی: از اثرهای نیروی چسبندگی است.

۴۴ فشار: اندازه‌ی نیروی عمود بر سطح که یک کمیت عددی است، برحسب پاسکال $P = \frac{|\vec{F}|}{A}$

۴۵ فشار جامدها: $P = \rho gh$ یا $P = \frac{mg}{A}$

۴۶ فشار مایع‌ها: $P = \rho gh + P_0$

۴۷ اصل پاسکال: چون مایعات تراکم ناپذیرند فشار عیناً منتقل می‌شود. $\frac{f}{a} = \frac{F}{A}$

۴۸ باا بر هیدرولیکی: $\frac{F}{f} = \frac{A}{a} = \left(\frac{D}{d}\right)^2 = \frac{h}{H}$

۴۹ جوستنج: توریچلی دانشمند ایتالیایی نشان داد لوله‌ی وارون جیوه در ظرف جیوه در کنار دریا ارتفاعی برابر ۷۶ cm دارد که ناشی از فشار هوا است. $P_0 = 76 \text{ cm Hg}$

۵۰ ظروف U شکل: فشار در نقاط هم ارتفاع از یک مایع با یکدیگر برابرند.

گرما و قانون گازها

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۲

- دما: معیاری برای سنجش گرمی یا سردی اجسام
- ۵۱ دماسنج
 دماسنج الکلی: -115°C تا 79°C
 دماسنج جیوه‌ای: -39°C تا 357°C
 دماسنج ترموکوپلی: دقت اندازه‌گیری 0.01°C است، و تا دمای 1500°C را اندازه‌گیری می‌کند.
- ۵۲ تبادل گرمایی: هم دمایی برای دو جسم کنار هم $Q = mc\Delta\theta$
 ظرفیت گرمایی ویژه: مقدار گرمایی که به واحد جرم جسم می‌دهند و دمای یک درجه سانتی‌گراد بالا می‌رود.
- ۵۳ گرمای نهان ذوب: $Q = ml_F$
 گرمای نهان تبخیر: $Q = ml_V$
 انواع تغییر حالت ماده
- ۵۴ دمای تعادل $\theta_e = \frac{m_1c_1\theta_1 + m_2c_2\theta_2 + \dots}{m_1c_1 + m_2c_2 + \dots}$
- ۵۵ وجود ناخالصی: باعث کاهش نقطه‌ی انجماد و افزایش نقطه‌ی جوش می‌شود.
 افزایش فشار: باعث کاهش نقطه‌ی انجماد و افزایش نقطه‌ی جوش می‌شود.
- ۵۶ انتقال گرما: ۱. همرفت ۲. تابش ۳. رسانش $Q = \frac{KA\Delta\theta}{L}$
- ۵۷ انبساط غیرعادی آب: آب تا 4°C غیرعادی می‌باشد.
 ترموستات (دما یا) ← اساس کار تفاوت در انبساط طولی
- ۵۸ اثر تغییر دما بر ابعاد جسم‌ها
 ۱. انبساط طولی $\Delta L = L_1\alpha\Delta\theta$
 ۲. انبساط سطحی $\Delta A = A_1(2\alpha)\Delta\theta$
 ۳. انبساط حجمی $\Delta V = V_1(3\alpha)\Delta\theta$
- ۵۹ قانون گازها: $\frac{P_1V_1}{T_1} = \frac{P_2V_2}{T_2}$

ترمودینامیک (ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی)

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۳ / تجربی: -

$$PV = nRT \quad (R = 8.314 \frac{J}{mol \cdot K}) \quad \text{معادله‌ی حالت:} \quad 60$$

$$U = \frac{3}{2} nRT \quad \text{نک اتمی، مانند: He, Ar} \quad 61$$

$$U = \frac{5}{2} nRT \quad \text{دو اتمی، مانند: O}_2, H_2 \quad 61$$

$$U = \frac{7}{2} nRT \quad \text{چند اتمی، مانند: Co}_2, NH_3 \quad 61$$

$$\Delta U = W + Q \quad \text{قانون اول ترمودینامیک:} \quad 62$$

$$Q_V = nc_{MV}(T_2 - T_1) \quad \text{و} \quad W_V = 0 \quad \text{فرآیند هم حجم:} \quad 63$$

$$Q_P = nc_{MP}(T_2 - T_1) \quad \text{و} \quad W_P = -P(V_2 - V_1) \quad \text{فرآیند هم فشار:} \quad 64$$

$$\Delta T = 0 \rightarrow \Delta U = 0 \quad \text{فرآیند هم دما:} \quad 65$$

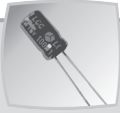
فرآیند بی در رو: هیچ گرمایی مبادله نمی‌شود ($Q=0$) حجم دستگاه خیلی سریع تغییر می‌کند. 65

ساعتگرد: کار محیط روی دستگاه منفی است.
پادساعتگرد: کار محیط روی دستگاه مثبت است. چرخه 66

$$Q_H = |W| + |Q_C| \quad \text{بازده و} \quad \eta = \frac{|W|}{Q_H} \quad \text{ماشین گرمایی:} \quad 67$$

$$K = \frac{Q_C}{W} \quad \text{ضریب عملکرد و} \quad |Q_H| = W + Q_C \quad 68$$

بیان ماشین گرمایی: $\eta < 1$, $Q_H > |W|$, $|Q_C| \neq 0$
بیان یخچالی: انتقال گرما از جسم سرد به جسم گرم خودبه‌خودی نیست. قانون دوم ترمودینامیک 69

الکتریسیته ساکن

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۳ / تجربی: ۲

- ۷۰ جسم رسانا: الکترون آزاد دارند. جسم نارسانا: الکترون در قید هسته دارند. (کولن $e = 1.6 \times 10^{-19}$ بار الکترون) پایستگی بار الکتریکی: بار الکتریکی به وجود نمی‌آید و از بین نمی‌رود.
- ۷۱ الکتروسکوپ: تعیین وجود بار، نوع بار، رسانایی و مقدار بار تماس: بار هم‌نام ایجاد می‌کند. باردار کردن اجسام: القا: بار غیر هم‌نام ایجاد می‌کند. مالش: شیشه مثبت - پلاستیک منفی
- ۷۲ قانون کولن: $F = \frac{kq_1q_2}{r^2}$
- ۷۳ نیروی وارد بر بار الکتریکی: $\vec{F} = \vec{E}.q$ میدان حاصل از یک ذره باردار: $\vec{E} = \frac{kq}{r^2}$
- ۷۴ برآیند نیروها و میدان الکتریکی (یادآوری ریاضی) $|\vec{E}_T| = \sqrt{|\vec{E}_1|^2 + |\vec{E}_2|^2 + 2|E_1||E_2|\cos\alpha}$
- ۷۵ میدان الکتریکی بین دو بار دو بار هم نام $q_1 = (\frac{r_1}{r_2})^2$ دو بار غیر هم نام
- ۷۶ چگالی سطحی: $\sigma = \frac{q}{A}$
- ۷۷ پتانسیل الکتریکی: $V = \frac{U}{q}$
- ۷۸ تغییر انرژی پتانسیل
- ۷۹ خازن $C = k\epsilon \frac{A}{d}$ و $C = \frac{q}{V}$
- ۸۰ میدان الکتریکی یکنواخت خازن $F = E.q$ نیروی وارد بر بار آزمون در بین دو صفحه‌ی خازن:
- ۸۱ انرژی ذخیره شده در خازن $U = \frac{1}{2}CV^2$ خازن‌های سری $U = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C}$ خازن‌های موازی
- ۸۲ تغییر مشخصات ساختمانی یک خازن پرشده
- ۸۳ خازن‌های سری: $\frac{1}{C_T} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2} + \dots$ و $q_T = q_1 = q_2 = \dots$
- ۸۴ خازن‌های موازی: $C_T = C_1 + C_2 + \dots$ و $V_T = V_1 = V_2 = \dots$
- ۸۵ اتصال دو خازن پرشده به یکدیگر هم نام: $V = \frac{q_1 + q_2}{C_1 + C_2}$ نا هم نام: $V = \frac{q_1 - q_2}{C_1 + C_2}$
- ۸۶ فرو شکست: خازن بیش از اندازه شارژ شود که موجب سوخته شدن آن می‌شود. خازن‌های مسطح با چند دی الکتریک پل وتستون اتصال کوتاه

فصل ۳ فیزیک ۳ جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۴ / تجربی: ۳

۸۷ شدت جریان الکتریکی: $I = \frac{q}{t}$

۸۸ مقاومت $R = \frac{V}{I}$ و $R = \rho \frac{L}{A}$]
کشیدن یک سیم و تاثیر آن روی مقاومت

۸۹ اثر دما بر مقاومت: $\Delta R = R_0 \alpha \Delta \theta$
تعیین اندازه‌ی مقاومت از رنگ‌های حلقه: $R = ab \times 10^n$

انرژی الکتریکی مصرف شده در یک مقاومت الکتریکی در مدت زمان t: $\begin{cases} U = qV \\ U = VIt \end{cases}$

۹۰ سری: $U = RI^2 t$ ، موازی: $U = \frac{V^2}{R} t$
توان الکتریکی مصرف شده در یک مقاومت: $P = \frac{U}{t}$

۹۱ نیروی محرکه‌ی مولد: $\varepsilon = \frac{U}{q}$
مدار تک حلقه

۹۲ اختلاف پتانسیل دو سر مولد: $V_{AB} = \varepsilon - Ir$
حل مدار تک حلقه: $I = \frac{\sum \varepsilon}{\sum R + \sum r}$

۹۳ نکات توان و انرژی تولیدی

۹۴ بهم بستن مقاومت‌ها] سری: $V_T = V_1 + V_2 + \dots$ و $I_T = I_1 = I_2 = \dots$ $R_T = R_1 + R_2 + \dots$
موازی: $V_T = V_1 = V_2 = \dots$ و $I_T = I_1 + I_2 + \dots$ $\frac{1}{R_T} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots$

۹۵ آمپرسنج ← در مدار سری بسته می‌شود.
ولتسنج ← در مدار موازی بسته می‌شود.

۹۶ ولتاژ و توان اسمی: $\frac{P}{P_s} = \left(\frac{V}{V_s}\right)^2$

۹۷ اتصال مقاومت و خازن در مدار] خازن سری: $V = \varepsilon$ و $I = 0$
خازن موازی: $V = IR$
مقاومتی که با خازن موازی است.

۹۸ **قانون‌های کیرشهف**] قانون شدت جریان‌ها: مجموع جریان‌هایی که به هر گره می‌رسند برابر مجموع جریان‌هایی که از آن خارج می‌شود.

قانون اختلاف پتانسیل‌ها: در هر حلقه‌ی بسته جمع جبری اختلاف پتانسیل‌ها صفر است.

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۲

۹۹ میدان مغناطیسی] اطراف آهن ربا
خاصیت مغناطیسی

$\vec{F} = \vec{B}IL\sin\alpha$ نیروی وارد بر سیم حامل جریان در میدان مغناطیسی

۱۰۰] $\vec{I}$: چهار انگشت
قاعده‌ی دست راست : $\vec{B}$: عمود بر کف دست به سمت خارج.
 $\vec{F}$: انگشت شست.

$\vec{F} = q\vec{V}\vec{B}\sin\alpha$ نیروی وارد بر بار الکتریکی متحرک در میدان مغناطیسی

۱۰۱] $\vec{V}$: چهار انگشت
قاعده‌ی دست راست : $\vec{B}$: عمود بر کف دست به سمت خارج.
 $\vec{F}$: انگشت شست.

$\vec{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} \times \frac{I}{r}$ میدان مغناطیسی اطراف سیم راست

۱۰۲] قاعده‌ی دست راست: انگشت شست جهت جریان و چهار انگشت جهت میدان مغناطیسی را نشان می‌دهد.

۱۰۳] میدان مغناطیسی حاصل از دو سیم موازی] جریان‌های هم‌سو: یکدیگر را جذب می‌کنند.
جریان‌های ناهم‌سو: یکدیگر را دفع می‌کنند.

۱۰۳] کجا برآیند میدان‌ها صفر است
نیروی وارد بر دو سیم موازی

$\vec{B} = \frac{\mu_0}{2} \frac{I}{r}$ میدان در مرکز حلقه و سیم‌پیچ مسطح

۱۰۴] قانون دست راست

۱۰۵] سیم‌لوله: $\vec{B} = \mu_0 \frac{N}{L} I$

۱۰۶] فرو مغناطیس] نرم: آهن، کبالت و نیکل خالص
سخت: فولاد (آهن + ۲٪ کربن)

۱۰۶] مواد مغناطیسی] پارامغناطیس: منگنز، آلومینیم، پلاتین، فلزات قلیایی، قلیایی خاکی، اکسیژن و اکسید ازت

القای الکترومغناطیسی

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۱

۱۰۷ شار مغناطیسی: $\phi = AB\cos\theta$

۱۰۸ قانون القای الکترومغناطیس فارادی

$$\left. \begin{aligned} \varepsilon \text{ لحظه‌ای} &= -N \frac{d\phi}{dt} \\ \bar{\varepsilon} \text{ متوسط} &= -N \frac{\Delta\phi}{\Delta t} \end{aligned} \right\}$$

۱۰۹ قانون لنز: جهت جریان القایی طوری است که آثار مغناطیسی ناشی از آن با عامل به وجود آورنده‌ی جریان القایی یعنی تغییر شار مغناطیسی، مخالفت می‌کند.

۱۱۰ حرکت سیم رسانا در میدان مغناطیسی $\vec{\varepsilon} = \vec{v}BL \sin \alpha$

۱۱۱ نیروی محرکه‌ی خودالقایی

$$\left. \begin{aligned} \varepsilon \text{ لحظه‌ای} &= -L \frac{dI}{dt} \\ \bar{\varepsilon} \text{ متوسط} &= -L \frac{\Delta I}{\Delta t} \end{aligned} \right\}$$

۱۱۲ ضریب خودالقایی $L = K\mu \cdot \frac{N^2 A}{L'}$

۱۱۳ انرژی ذخیره شده در القاگر $U = \frac{1}{2} LI^2$

۱۱۴ جریان القایی

$$\left. \begin{aligned} I \text{ لحظه‌ای} &= -\frac{N}{R} \frac{d\phi}{dt} \\ \bar{I} \text{ متوسط} &= -\frac{N}{R} \frac{\Delta\phi}{\Delta t} \end{aligned} \right\}$$

۱۱۵ جریان متناوب $I = I_m \sin \omega t$ و $\varepsilon = \varepsilon_m \sin \omega t$ و $\phi = \phi_m \cos \omega t$

حرکت‌شناسی در دو بعد

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۵ / تجربی: ۳

۱۱۶. مفاهیم کلی حرکت $\left\{ \begin{array}{l} \text{بردار مکان} \\ \text{مسافت طی شده و جابجایی} \\ \text{معادله‌ی حرکت} \end{array} \right.$

۱۱۷. سرعت متوسط $\bar{V} = \frac{\Delta \bar{x}}{\Delta t}$

۱۱۸. سرعت لحظه‌ای $V_x = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta x}{\Delta t}$

۱۱۹. شتاب متوسط $\bar{a} = \frac{\Delta \bar{V}}{\Delta t}$
 شتاب لحظه‌ای $a_x = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta \bar{V}}{\Delta t}$
 $\left(\begin{array}{l} av > 0 \text{ تند شونده} \\ av < 0 \text{ کند شونده} \end{array} \right)$

۱۲۰. نمودار «مکان - زمان»: شیب خط بیانگر سرعت است.

۱۲۱. نمودار «سرعت - زمان»: $\left\{ \begin{array}{l} \text{سطح زیر نمودار بیانگر } \Delta x \text{ است.} \\ \text{شیب خط بیانگر شتاب است.} \end{array} \right.$

۱۲۲. نمودار «شتاب - زمان»: سطح زیر نمودار بیانگر Δv است.

۱۲۳. حرکت یکنواخت بر خط راست $x = vt + x_0$
 بررسی نمودارهای $(x-t)$, $(v-t)$, $(a-t)$

۱۲۴. سرعت نسبی: $\vec{V}_{BA} = \vec{V}_B - \vec{V}_A$

شتاب نسبی: $\vec{a}_{BA} = \vec{a}_B - \vec{a}_A$

۱۲۵. حرکت جسم متحرک درون سیستم متحرک

۱۲۶. حرکت با شتاب ثابت روی خط راست $V = at + V_0$

۱۲۷. نمودارهای «مکان - زمان» در حرکت شتابدار $\Delta x = \frac{V_0 + V}{2} \Delta t$

$\Delta x = \frac{1}{2} at^2 + V_0 t$ و $V^2 - V_0^2 = 2a \Delta x$

۱۲۸. زمان توقف $t = \left| \frac{-V_0}{a} \right|$

جابجایی توقف $\Delta x = \frac{|-V_0^2|}{2a}$

جابجایی متحرک در ثانیه‌ی n ام: $\Delta x_n = \frac{1}{2} a (2n-1) + V_0$

۱۲۹. جابجایی در t ثانیه‌ی n ام حرکت $\Delta x = \frac{1}{2} a (2n-1)t^2 + V_0 t$

۱۳۰. سقوط آزاد

$$t = \frac{V.}{g} \text{ : زمان رسیدن به اوج}$$

$$H = \frac{V.^2}{2g} \text{ : ارتفاع اوج}$$

$$t = \frac{2V.}{g} \text{ : زمان کل رفت و برگشت}$$

نقطه‌ی اوج ۱۳۱

بررسی حرکت در راستای قائم ۱۳۲

$$\vec{r} = x\vec{i} + y\vec{j} \text{ (حرکت در دوبعد (حرکت در صفحه))} \quad 133$$

شتاب متوسط و لحظه‌ای در دوبعد ۱۳۴

$$x = V.t \cos \alpha$$

$$y = -\frac{1}{2}gt^2 + V.t \sin \alpha$$

حرکت پرتابی ۱۳۵

مختصات نقطه‌ی اوج

$$H = \frac{V.^2 \sin^2 \alpha}{2g} \text{ : ارتفاع اوج} , R = \frac{V.^2 \sin 2\alpha}{g} \text{ : برد پرتابه}$$

۱۳۶

پرتاب افقی ۱۳۷

پرتاب زیر سطح افق ← در معادله‌های حرکت پرتابی α را به $-\alpha$ تبدیل می‌کنیم. ۱۳۸

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

دینامیک

فصل ۲ پیش ۱

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۳ / تجربی: ۲

قانون اول نیوتون: در صورتی که برآیند نیروهای وارد بر جسم صفر باشد اگر ساکن باشد ساکن باقی می ماند و اگر در حال حرکت باشد به حرکت یکنواخت خود ادامه می دهد.

قانون دوم نیوتون: $F = ma$

قانون سوم نیوتون: هر عملی را عکس العملی است هم اندازه و در خلاف جهت

نیروی گرانشی
نیروی الکترومغناطیسی
نیروی قوی هسته ای
نیروی ضعیف هسته ای

نیروی کشش نخ

نیروی عمودی تکیه گاه

نیروی کشسانی فنر $F = K\Delta x$

سری
به هم بستن فنرها
موازی

نیروی اصطکاک $f = \mu N$

کاربرد قانون های نیوتون

حرکت در راستای قائم ← کشش کابل آسانسور $T = m(g \pm a)$

تعادل

ماشین آتوود $T = \frac{2m_1m_2g}{m_1 + m_2}$

$a = \frac{(m_1 - m_2)g}{m_1 + m_2}$

۱۴۹ سطح شیب دار

دینامیک حرکت اجسام در دو بعد

تکانه (اندازه ی حرکت) $\vec{P} = m\vec{V}$

ضربه $\vec{I} = \vec{F} \cdot t$

۱۵۱ جسمی با سرعت اولیه روی سطح شیب دار

مکان زاویه ای $x = r \cos \theta$
 $y = r \sin \theta$

سرعت زاویه ای $\omega = \frac{\Delta \theta}{\Delta t}$

دوره: مدت زمانی که ذره یکبار نوسان می کند.

۱۵۳ حرکت دایره ایی یکنواخت] بسامد: تعداد دوره های یک ذره در مدت یک ثانیه.

۱۵۴ سرعت خطی و شتاب در حرکت دایره ایی

۱۵۵ دینامیک حرکت دایره ای یکنواخت

حرکت روی مسیر دایره ایی تخت $V_{max} = \sqrt{\mu_s Rg}$

۱۵۶ حرکت سر پیچ جاده با شیب عرضی $\tan \alpha = \frac{v^2}{Rg}$

۱۵۷ آونگ مخروطی $T = 2\pi \sqrt{\frac{L \cos \alpha}{g}}$

۱۵۸ حرکت دایره ایی قائم جدا شدن از سطح

گرانش
قانون گرانش نیوتون $F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$
حرکت سیارات و ماهواره ها

حرکت نوسانی

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۳ / تجربی: ۲

دوره و بسامد
نوسان کامل
ویژگی‌های حرکت نوسانی ساده
نیروی بازگرداننده

حرکت نوسانی ساده ۱۶۱

$$x = A \sin(\omega t + \varphi) \quad \text{معادله‌ی حرکت هماهنگ ساده} \quad ۱۶۲$$

نمودار «جابجایی - زمان» نوسانگر هماهنگ ساده ۱۶۳

$$V = A\omega \cos(\omega t + \varphi) \quad \text{سرعت در حرکت هماهنگ ساده} \quad ۱۶۴$$

$$a = -A\omega^2 \sin(\omega t + \varphi) \quad \text{شتاب در حرکت هماهنگ ساده} \quad ۱۶۵$$

$$E = \frac{1}{2} m \omega^2 A^2 \quad \text{انرژی در حرکت هماهنگ ساده} \quad ۱۶۶$$

نوسان وزنه در راستای قائم ۱۶۷

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}} \quad \text{آونگ ساده} \quad ۱۶۸$$

نوسان میرا: نوسانگری که دامنه‌ی آن به علت نیروی اصطکاک به تدریج کاهش یافته و سپس بایستد.
تشدید: نوسانگری که با اعمال نیرویی هم بسامد دامنه‌ی نوسان آن بدون کاهش ادامه یابد.

موج‌های مکانیکی ۱

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۱

موج‌های الکترومغناطیسی: در تمام محیط‌ها انتشار می‌یابند.

موج‌های مادی

محیط کشسان: با تغییر شکل مخالفت می‌کنند.

تپ: آشفته‌گی محیط

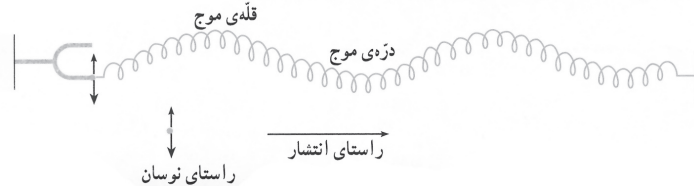
سرعت انتشار موج: $V = \sqrt{\frac{F}{\mu}}$ ، $\mu = \frac{m}{L}$ (جرم واحد طول)

موج‌های مکانیکی ۱۶۹

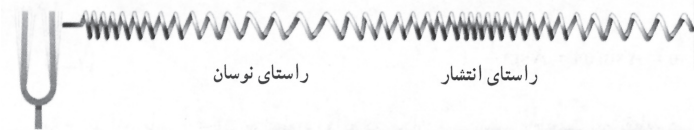
طول موج $\lambda = VT$: مسافتی که موج در مدت یک دوره می‌پیماید.

موج عرضی: راستای نوسان عمود بر راستای انتشار موج است.

۱۷۰

موج طولی: راستای نوسان موازی راستای انتشار موج است.

تابع موج $U_y = A \sin(\omega t - kx)$

۱۷۱

عدد موج: برابر است با اختلاف فاز دو نقطه از محیط که به فاصله‌ی یک متر از هم و در یک جهت پیشروی موج قرار دارد.

$$K = \frac{2\pi}{\lambda} , K = \frac{\omega}{V}$$

موج‌های مکانیکی ۲

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۳ / تجربی: ۲

- انتشار موج در دو یا سه بعد
- ۱۷۲ جبهه‌ی موج: مکان هندسی نقطه‌هایی از محیط که در آن نقطه‌ها تابع موج دارای فاز یکسان است.
انرژی موج $E = \frac{1}{2} m \omega^2 A^2 \Rightarrow E = 2\pi^2 m f^2 A^2$
- ۱۷۳ بازتاب موج] از مانع نرم: تقارن نسبت به نقطه‌ی O (تقارن نسبت به محورهای X و Y به طور همزمان)
] از مانع سخت: تقارن نسبت به محور Y ها
بر هم نهی موج‌ها] تداخل سازنده: هم فاز تداخل کنند.
] تداخل ویرانگر: در فاز متقابل تداخل کنند.
- ۱۷۴ موج‌های ایستاده: از برهم‌نهی دو موج با دامنه و بسامد یکسان به وجود می‌آید.
- ۱۷۵ تار مرتعش دو سر بسته $L = n \frac{\lambda_n}{2}$, $f_n = \frac{nV}{2L}$
- ۱۷۶ تار مرتعش یک سر بسته و یک سر باز $L = (2n-1) \frac{\lambda_{(2n-1)}}{4}$
 $f_{(2n-1)} = \frac{(2n-1)V}{4L}$
] تار مرتعش دو سر باز: روابط آن همانند تار مرتعش دو سر بسته است.
- ۱۷۷ هم‌فاز: $\delta = 2n \frac{\lambda}{2}$
غیر هم‌فاز: $\delta = (2m-1) \frac{\lambda}{2}$
- ۱۷۸ موج صوتی ۱] سرعت انتشار صوت در گازها $V = \sqrt{\gamma \frac{RT}{M}}$
ضریب اتمیسیته گاز
- ۱۷۹ موج صوتی ۲ ← سرعت انتشار صوت در هوا: $V = 331 + 0.6\theta$
- ۱۸۰ لوله‌های صوتی بسته: $L = (2n-1) \frac{\lambda}{4}$, $f_{(2n-1)} = (2n-1) \frac{V}{4L}$
- ۱۸۱ لوله‌های صوتی باز: $L = n \frac{\lambda}{2}$, $f_n = n \frac{V}{2L}$
- ۱۸۲ شدت صوت: $I = \frac{P}{A}$
] حساسیت گوش انسان
] آستانه‌ی شنوایی $I_0 = 10^{-12} \frac{W}{m^2}$
] آستانه‌ی دردناکی $I_1 = 1 \frac{W}{m^2}$
- ۱۸۳ تراز شدت صوت: (دسی‌بل) $\beta = 10 \cdot \log \frac{I}{I_0}$ و (بل) $\beta = \log \frac{I}{I_0}$
- ۱۸۴ تراز نسبی شدت صوت $\Delta\beta = 10 \cdot \log \frac{I_2}{I_1}$
- ۱۸۵ اثر دو پلر] طول موج واقعی
] طول موج ظاهری
- ۱۸۶ اثر دو پلر ← بسامد ظاهری $\frac{f_0}{f_s} = \frac{\vec{V} - \vec{V}_0}{\vec{V} - \vec{V}_s}$

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

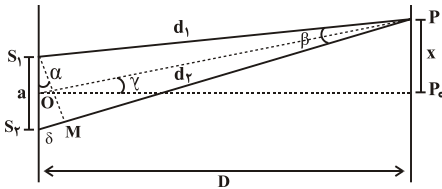
موجهای الکترومغناطیسی

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۱

$$\left. \begin{array}{l} \frac{dB}{dt} \neq 0 \Rightarrow E \neq 0 \text{ قانون فارادی} \\ \frac{dE}{dt} \neq 0 \Rightarrow B \neq 0 \text{ نظریه‌ی ماکسول} \end{array} \right\} \text{ موجهای الکترومغناطیسی} \quad 187$$

ویژگی موجهای الکترومغناطیسی

$$C = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}} \quad \text{موجهای الکترومغناطیسی} \leftarrow \text{طیف نور} \quad 188$$

نحوه‌ی تولید، آشکارسازی و کاربرد طیف موجهای الکترومغناطیسی 189

$$\lambda = \frac{ax}{nD} \quad \text{آزمایش ینگ ۱} \quad 190$$

آزمایش ینگ ۲: نور خاصیت موجی دارد. 191

آشنایی با فیزیک اتمی

تعداد تست در کنگور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۲

تابش گرمایی: گسیل موج‌های الکترومغناطیسی از سطح جسم‌ها است.

$$a_{\lambda} = \frac{E_a}{E_i} \quad \text{ضریب جذب}$$

جسم سیاه: $a_{\lambda} = 1$: بهترین گسیلنده و بهترین جذب کننده است.شدت تابش: $R = \frac{E}{At}$: مقدار کل انرژی موج الکترومغناطیسی که در بازه‌ی زمانی t ثانیه از واحد سطح آن جسم گسیل می‌شود.تابندگی: $I_{\lambda} = \frac{dR}{d\lambda}$: مقدار انرژی موج‌های الکترومغناطیسی با طول موج‌های بین λ و $\lambda + \Delta\lambda$ که در واحد زمان از واحد سطح جسم گسیل می‌شود.

نمودار تابندگی جسم برحسب طول موج

ناتوانی فیزیک کلاسیک در تابندگی

کمیت کوانتومی: کمیت‌های گسسته

$$E = nhf \quad \text{نظریه‌ی تابش پلانک}$$

فوتوالکتریک: جدا شدن الکترون از سطح یک فلز توسط تاباندن نور بر آن.

ولتاژ متوقف‌کننده: به ازای یک ولتاژ $-V_s$ جریان صفر می‌شود.

نارسانی فیزیک کلاسیک در توجیه پدیده‌ی فوتوالکتریک

از نظر انرژی

از نظر بسامد

میدان ترمزی

نظریه‌ی اینشتین و توجیه ذره‌ای اثر فوتوالکتریک: یک فوتون توسط الکترون جذب می‌شود و انرژی خود

تابع کار فلز: $f = \frac{W}{h}$: حداقل کار لازم برای خارج کردن یک الکترون از فلز

را به الکترون می‌دهد.

بسامد قطع

$$\lambda_c = \frac{c}{f_c} \quad \text{طول موج قطع}$$

$$V_s = \left(\frac{h}{e}\right)f - \frac{W}{e} \quad \text{بررسی نموداری ولتاژ قطع نسبت به بسامد}$$

پیوسته: جامدها یا مایع‌های ملتهب

گسیلی: بخار گازهای رقیق

پیوسته: عبور نور از داخل مایع

جذبی: عبور نور از داخل بخار عنصرها

گسسته: عبور نور از داخل بخار عنصرها

خطوط فرانیهوفر: خط‌های تاریکی که در طیف نور خورشید است.

طیف نامی: تهیه و بررسی طیف‌های گسیلی و جذبی

ناتوانی فیزیک کلاسیک

$$\frac{1}{\lambda} = R_H \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right) \quad \text{رابطه‌ی ریذ برگ - بالمر}$$

مدل اتمی تامسون: کیک کشمش

مدل‌های اتمی: مدل اتمی رادرفورد: بار مثبت در مرکز اتم به نام هسته جای گرفته

مدل اتمی بور

تحلیل ریاضی مدل بور

لیزر: باریکه‌ی شدیدی از فوتون‌ها که همگی هم‌جهت، هم‌فاز و هم‌انرژی هستند.

فصل ۴ پیش ۲ آشنایی با فیزیک حالت جامد و ساختار هسته

تعداد تست در کنکور سراسری ریاضی: ۲ / تجربی: ۱

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

مواد رسانا: الکترون آزاد دارند، $\rho = 1/6 \times 10^{-8} \Omega m$ مقاومت ویژه
 مواد نارسانا: الکترون آزاد ندارند، $\rho \approx 10^{14} \Omega m$ مقاومت ویژه
 مواد نیمرسانا: $\rho \approx 100$ تا $1000 \Omega m$ مقاومت ویژه

۲۰۲

نظریه‌ی نواری
 انواع نوارهای انرژی: ۱. پُر
 ۲. بخشی پُر
 ۳. بخشی خالی
 گذار الکترون
 گذار درون نواری
 گذار بین نواری

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

رسانش الکتریکی در مدل ساختار نواری
 ۱. رسانا
 ۲. نارسانا
 ۳. نیمرسانا ← ویژگی نیمرساناها
 حفره: جای خالی الکترونی که به نوار رسانش رفته است را حفره می‌گویند.

۲۰۳

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

آلایش نیمرساناها
 نیمرسانای ذاتی
 نیمرسانای غیرذاتی
 انواع نیمرساناها
 نیمرسانای نوع n: الکترون آزاد دارند.
 نیمرسانای نوع P: حفره‌ی آزاد دارند.

۲۰۴

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

پیوندگاه p - n
 دیود: نوعی یکسوکننده‌ی جریان است.
 ناحیه‌ی تهی
 پیش ولت موافق
 پیش ولت مخالف

۲۰۵

ویژه‌ی رشته‌ی ریاضی

ابر رساناها ← فلزاتی که در دماهای پایین ابر رسانا می‌شوند. مانند نقره که در ۲۰ K و قلع در ۴۰ K ابر رسانا می‌شوند.
 عوامل مقاومت در مقابل حرکت الکترون‌ها
 ارتعاش اتمی
 بی‌نظمی اتم‌ها

۲۰۶

۲۰۷

عدد جرمی (نوکلئون) A
 عدد اتمی (Z): $A = Z + N$
 ایزوتوپ: اتم‌هایی که عدد اتمی یکسانی دارند.
 نیروی هسته‌ای قوی
 پایداری هسته‌ها

۲۰۸

پایستگی جرم و انرژی: $E = mc^2$
 انرژی بستگی هسته: $B = \Delta MC^2 = (ZM_p + NM_n - M_X)C^2$
 ترازهای انرژی هسته

۲۰۹

پرتوزایی (رادیاواکتیویته)
 واپاشی با گسیل ذره‌ی آلفا: ۲ واحد از عدد اتمی و ۴ واحد از عدد جرمی کاسته می‌شود.
 واپاشی با گسیل ذره‌ی بتا: عدد جرمی ثابت و یک واحد به عدد اتمی اضافه می‌شود.
 گسیل ذره‌ی گاما: از عدد جرمی و عدد اتمی کاسته نمی‌شود فقط هسته انرژی از دست می‌دهد.

۲۱۰ نیمه عمر رادیواکتیو: $n = \frac{t}{T_{\frac{1}{2}}}$ و $m = \frac{m_0}{2^n}$ جرم باقیمانده

۲۱۱ شکافت هسته‌ای: ${}_{92}^{235}\text{U} \rightarrow {}_{56}^{144}\text{Ba} + {}_{36}^{89}\text{Kr} + 3\text{.}n$
 غنی‌سازی اورانیم: بالا بردن درجه‌ی خلوص اورانیم ۲۳۵